

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

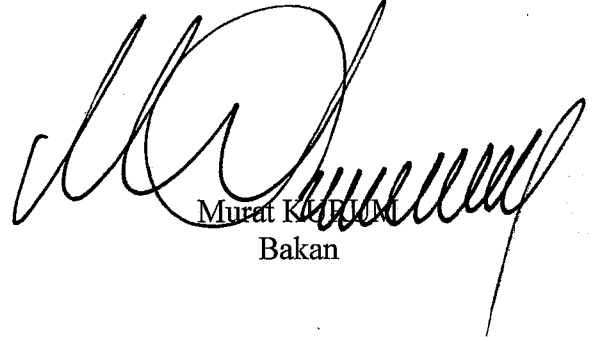
19 Ocak 2022

Sayı :30824082-610 2752864
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KILIÇ
Bakan

EK:

- Liste (7 Adet, 7 Sayfa)
- Cevap Yazısı (88 Adet, 182 Sayfa)

KONYA MİLLETVEKİLİ
SAYIN ABDULKADİR KARADUMAN'IN
TBMM 7/55024 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI

SORULAR

Giresun'un Şebinkarahisar İlçesine bağlı Yedikardeş Köyü yakınlarındaki kurşun-çinko- bakır madeninin atık havuzu 18 Kasım 2021 tarihinde patlamıştır. Bu patlama bölgede büyük bir çevre felaketine yol açmış, tarım arazileri, akarsu ve nehirler ile Kılıçkaya Barajı ciddi oranda etkilenmiştir. 15 yıldır madencilik yapılan bölgenin geçen süre zarfında kullanılan kimyasallar nedeniyle tahrip olduğu belirtilmektedir.

Yaşanan bu felaket, en büyük varlığımız olan toprağı, ormanı, doğal yaşamı bitme noktasına getirmiştir. Ne yazık ki, bu vb. felaketlere karşı gereken tedbirlerin alınmadığı, ilgililer tarafından gerekli denetimin yapılmadığı belirtilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1) Bu felaket sebebiyle ne kadar bir alan etkilenmiştir?
- 2) Yaşanan bu çevre felaketinin sosyal ve ekonomik maliyeti nedir?
- 3) Yaşanan bu felakete karşı neden gerekli tedbirler alınmamıştır? Sorumlusu olan ilgili ve yetkililer hakkında bir soruşturma yürütülmekte midir?
- 4) Kılıçkaya Barajı ile yer altı su kaynaklarına karışan zehirli madde miktarı nedir?
- 5) İşletmeci Nesko Maden Tic. San. A.Ş.'ye herhangi bir yaptırım uygulanacak mıdır?
- 6) Bölgenin eski ekolojik yapısına kavuşması ne kadar sürede mümkün olacaktır?
- 7) Bölgede alman numune sonuçları neden açıklanmamaktadır?
- 8) Açık ocak madenciliğinin olumsuz çevresel etkilerine karşın neden gerekli tedbirler alınmamıştır?
- 9) Bölgede yaşanması muhtemel kirlilik ve çevre felaketlerine karşı daha önce su, toprak, hava vb. analizler yapılmış mıdır?
- 10) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün patlama öncesi ve sonrasında bölgede yürüttüğü çalışmalar nelerdir?
- 11) İşletmeci firmanın 2011 yılında Kütahya'daki ve 2020 yılında Gümüşhane'deki madenlerinde benzer sorunlar yaşanmıştır. Hâl böyleyken hâlâ faaliyetlerine devam etmesine niçin izin verilmektedir?
- 12) Yaşanan bu felaketin çevre ve iklim değişikliği bağlamında etkileri ve Bakanlığımızın bu konudaki görüşü nedir?

CEVAP

Giresun İli, Şebinkarahisar İlçesinde "çinko ve kurşun cevher zenginleştirme" faaliyeti gösteren Nesko Maden Tic. San. A.Ş. işletmesine ait atık barajı seddesinin bir bölümünde 18/11/2021 tarihi saat 19.30 civarında çökme meydana gelmiş, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Denetim Ekipleri ivedilikle bölgeye sevk edilerek zaman kaybetmeden çalışmalara başlanılmıştır.

Yapılan incelemede, cevher zenginleştirme işlemi sonrasında oluşan sulu çamur şeklindeki atıkların depolandığı baraj seddesindeki çökme nedeni ile atıkların sulama ve enerji üretimi amaçlı kullanılan Kılıçkaya Barajı'na doğru aktığı tespit edilmiştir.

Çevre kirliliğinin giderilmesi amacıyla yapılan çalışmalar kapsamında; atıkların aktığı güzergâh üzerinde yerleşim birimlerine ait kullanılan içme suyu, kaynak suyu ve göze olmadığı, civardaki köy ve mahalle su depolarının söz konusu kirlilikten etkilenmediği tespit edilmiştir.

Özel işletmeye ait atığın, temiz dere suyuna karışarak Kılıçkaya Barajı'na ulaşmasına engel olmak amacıyla dere yatağı üzerine 5 adet tersip bendi (biriktirme barajı) yapılmıştır. Atıklar bu tersip bentlerine hapsedilerek, derenin doğal akış suyu ile daha fazla atığın Kılıçkaya Barajı'na taşınması engellenmiştir.

Dere yatağının hemen yanına yaklaşık 4 kilometre uzunluğunda derivasyon kanalı (taşımaya kanalı) açılmış ve dereye gelen temiz suyun dere yatağındaki atığa karışmadan baraja ulaşması sağlanmıştır. Tersip bentleri ve derivasyon kanalı sayesinde hem temiz dere suyu ile atığın birbirine karışması engellenmiş, hem temiz suyun barajla buluşması sağlanmış hem de atığın baraja karışmasının önüne geçilmiştir.

Deredeki temiz suyun derivasyon kanalına alınarak su akışının kesilmesi sonrası dere yatağında kalan atıkların taşınması için iş makineleriyle çalışmalara başlanılmıştır. Dere yatağına hapsedilen atığın temizlenmesi ve yatağın atıktan tamamen arındırılması için ekiplerimiz vardiyalı olarak çalışmalarını kesintisiz sürdürmüş, sahada yürütülen temizleme çalışmaları tamamlanmıştır.

Sahada yapılan temizlik çalışmaları kapsamında toplanan atıklar işletmede mevcut durumda bulunan atık depolama alanlarına aktarılmıştır. Alanda bulunan atıklar tamamen kaldırılmış olup, Bakanlığımızca sahada izleme ve rehabilitasyon süreçleri başlatılmıştır.

Bununla birlikte, Nesko Maden Tic. San. A.Ş. tarafından işletilen tesisten kaynaklanan çevre kirliliği sebebiyle Çevre Kanununa istinaden tesisin faaliyetleri durdurulmuştur. Analiz sonuçlarına göre söz konusu şirkete Kanunda en üst sınır olan 12 Milyon TL idari para cezası uygulanmıştır.

Ayrıca, söz konusu çevreyi kirlileme fiilinin Türk Ceza Kanununun ilgili maddeleri kapsamında değerlendirilmesi için işletme yetkilileri hakkında Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulmuştur.